

OSN – STATISTICKÁ KOMISE

Předsdkyně Českého statistického úřadu se zúčastnila výročního zasedání Statistické komise OSN v New Yorku (SK OSN).

Statistická komise OSN byla založena v roce 1947. Je nejvyšším rozhodovacím orgánem OSN pro mezinárodní statistické aktivity a funkční komisí Hospodářské a sociální rady OSN. Zároveň dohlíží na činnost Statistické divize OSN. Historicky první zasedání SK OSN se konalo v roce 1947 v New Yorku a zúčastnili se ho také zástupci mezivládních organizací FAO, ILO a UNESCO.

Přestože je ve SK OSN zastoupeno v současné době „pouze“ 24 členských zemí volených na základě rovnoměrného geografického rozložení (5x Afrika, 4x Asie, 4x východní Evropa, 4x Latinská Amerika a Karibik a 7x západní Evropa a ostatní), je účast na jejím zasedání podstatně širší. Se statutem pozorovatele je zastoupeno dalších 110 členských zemí OSN, dále 8 mezivládních organizací, 16 dalších mezinárodních organizací, 5 regionálních komisí OSN a 6 fondů OSN.

Důvodem této široké účasti je význam projednávané problematiky a následné dopady do činnosti statistických systémů jednotlivých zemí. Mezi významné aktivity z posledního období patří zejména revize systému národních účtů, revize odvětvové klasifikace ISIC (International Standard Industrial Classification), přijetí systému environmentálně-ekonomického účetnictví pro oblast vody (SEEAW) a revize principů a doporučení k právě probíhajícímu sčítání lidu.

Diskuse o principech oficiální statistiky

Také v letošním roce předcházelo jednání SK OSN tzv. High-Level Forum, na kterém řečníci zastupující jednotlivé regiony prezentovali zkušenosti, problémy, náměty i výzvy týkající se tentokrát „Základních principů oficiální statistiky“ (Fundamental Principles of Official Statistics). Tyto principy byly přijaty SK OSN počátkem 90. let minulého století, v době, kdy řada zemí včetně České republiky procházela zásadními společensko-ekonomickými změnami, v rámci nichž se měnily poslání i činnost oficiální statistiky. Vytvoření takového – do té doby nepsaného – standardu mělo podstatný vliv na nově přijímané zákony upravující činnost statistických institucí i další fungování oficiální statistiky v těchto zemích. V rámci diskuse na zmíněném fóru byla ze strany EU navrhována určitá revize tohoto již 20 let existujícího dokumentu. V návaznosti

na bohatou a zajímavou debatu byl v rámci SK dohodnut další postup, který směřuje k některým úpravám těchto principů.

„Spolu se základními principy byla nejdiskutovanějším bodem jednání letošního zasedání problematika statistiky lidského rozvoje (Statistics of Human Development). Vzhledem ke zveřejňování pořadí zemí zejména na základě údajů o životní úrovni obyvatelstva je toto téma považováno za velmi citlivé. Problémy vznikají především v situacích, kdy jsou pro hodnocení využívány nejen údaje poskytované statistickými úřady v příslušných zemích, ale také data z jiných zdrojů vč. některých mezinárodních organizací,“ uvedla předsdkyně ČSÚ Iva Ritschelová.

Rozvojové cíle tisíciletí

Dalším příkladem citlivé tematiky jsou i na letošním zasedání diskutované rozvojové cíle tisíciletí (Millennium Development Goals).

Jedná se o cíle přijaté v roce 2000 (v r. 2000 byla přijata tzv. Millennium Declaration ve formě rezoluce OSN, ve které se OSN zavázalo zaměřit se na potřeby obyvatel a stanovilo si cíle – Millennium Development Goals – MDG), které by měly být splněny do roku 2015. Jsou zaměřeny na širokou paletu potřeb světové populace od bída, hladu a nemocí přes dostupnost vzdělání či otázky životního prostředí až po rovnost pohlaví a vytvoření globálního partnerství pro rozvoj v celosvětovém měřítku. SK OSN se zabývala měřením příslušných ukazatelů a s tím souvisejícími metodickými otázkami.

Příprava magisterského studia statistiky

Zajímavou akcí, která se uskutečnila u příležitosti výročního zasedání SK OSN, bylo setkání představitelů statistických úřadů zemí EU věnované diskusi o přípravě mezinárodního magisterského studijního programu „Statistika“. Na tomto jednání představitel Itálie a Francie prezentovali základní ideu projektu, který je zatím v úvodní fázi příprav. Proto byly velmi cenné názory a zkušenosti předsdkyně Českého statistického úřadu, které významně ovlivnily i další postup při přípravě projektu. Návrh musí být nejprve dopracován, zejména z pohledu praktické realizace (rovněž ve spolupráci s vybranými univerzitami) a také s ohledem na předpokládanou úlohu národních statistických úřadů.

Základní principy oficiální statistiky OSN

1. Relevance, nestrannost a rovný přístup
2. Profesionální standardy a etika
3. Odpovědnost a transparentnost
4. Prevence zneužití
5. Zdroje oficiální statistiky
6. Důvěrnost
7. Legislativa
8. Národní koordinace
9. Používání mezinárodních standardů
10. Mezinárodní spolupráce

odbor mezinárodní spolupráce